

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2326
Tarih : 23.06.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mevsimlik işçilerin yaşadığı sorunlar ile bu sorunların giderilmesine dair yapılacak çalışmaların tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci İktüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını aşağıda imzası bulunanlar olarak arz ve teklif ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de tarımda istihdam edilen 5 milyon 815 bin kişiden yaklaşık 2 milyonunun mevsimlik tarım işçisi olduğu tahmin edilmektedir. Mevsimlik çalışmanın başlangıcı 1950’li yıllara dayanmaktadır. 1950’li yıllar Türkiye’de sanayinin hızla gelişmeye başladığı ve tarımda makineleşmenin ortaya çıktığı yıllara tekabül etmekte olup kırsal kesimdeki hızlı nüfus artışıyla beraber tarım alanlarının yetersiz kalması, iş imkânlarının artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayamaması ve gelişen ulaşım ağının da kolaylaştırmasıyla birlikte mevsimlik tarım işçiliği ülke gündemine girmiştir.

Mevsimlik göç kırsal kesimde yaşayan yurttaşların, tarımın yoğun olduğu illere yahut turizmin geliştiği yerlere göç etmeleri biçiminde gerçekleşmektedir. Tarımsal kökenli mevsimlik işçilik daha ziyade Doğu, Güneydoğu ve Orta Anadolu Bölgelerinden yılda birkaç aylığına, pamuk, fındık, tütün, çay, üzüm, havuç ve şekerpancarı tarımının yoğun olarak yapıldığı Çukurova, Karadeniz, Ege, Marmara ve İç Anadolu Bölgelerine doğru söz konusu olmaktadır. Yaşam koşullarının oldukça kötü olduğu nitekim işçilerin sağlıksız barınaklarda hijyen koşullarından yoksun biçimde hayatlarını idame ettirdiği, uzun çalışma saatlerinin haricinde tarım ilacı ve sair sağlığa zararlı ortamlarda sağlık ile ilgili büyük risk altında oldukları kuşku götürmemektedir. Hakeza güneş çarpması, zehirlenme, böcek sokması gibi hayati riskler ciddiye arz etmektedir. Yine son derece güvensiz koşullarda bir yerden bir yere ulaşmaları sağlanan işçilerin trafik kazaları neticesinde yaşamlarını yitirdiklerine de çok kez şahit olunmuştur.

Tüm bu olumsuz koşulların yanı sıra; işçilerim maruz kaldığı pek çok sorunun çözümünü sağlayabilecek mevsimlik işçilere özgü kanuni düzenlemeler de mevzuatta yer almamaktadır. Mevsimlik tarım işçileri geçici sürelerle farklı işlerde çalıştıklarından ötürü kayıt dışı olmakta ve mevsimlik tarım işçisi-işveren ilişkisi mevcut İş Kanunu kapsamına girmemektedir. Hal böyle olunca Mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları yörelere göre 'dayıbaşı, elçi, çavuş' gibi değişik biçimlerde adlandırılan tarım araçlarının insafı ile orantılı olmaktadır.

İş sözleşmelerine sahip olmayan mevsimlik geçici tarım işçileri, sosyal güvenceden yoksun bırakılmanın yanı sıra az evvel de bahsettiğimiz üzere evsel atıkların toplandığı yahut hayvan barınaklarına yakın yerlerde yaşamak durumunda kalmaktadırlar. Mevsimlik işçiler genellikle aileleri ile birlikte göç ettiğinden ailelerin yaşlı bireyleri ve küçük yaştaki çocukları da düşük yevmiye ile mevsimlik işçilik yapmaktadırlar. Aileleri ile birlikte göç etmek zorunda kalan çocuklar eğitim olanaklarından yoksun bırakılarak eğitim hayatının dışına itilmekte, güvencesiz çalışma koşullarına ayak uydurmak durumunda kalmaktadırlar. Buna ek olarak mevsimlik işçilerin etnik ayrımcılığa maruz kaldıkları ve ötekileştirildikleri de bir başka realitedir. Giresun, Samsun ve Ordu'da Kürt işçiler yerine fındık toplamak için doğu bloku ülkelerinden işçi getirilmesi yönünde karar alınması bu etnik ayrımcılığa örnek teşkil etmektedir. Bu yönlü uygulamanın ötesinde Kürt işçiler mevsimlik işçi olarak çalıştıkları yörelerde linç tehdidi ile yaşamaya mecbur bırakılmaktadır. Balıkesir başta

olmak üzere birçok batı ilinde Kürt işçiler ırkçı saldırıların açık hedefi olmuşlar ve hayati tehlike yaşamışlardır.

Mevsimlik işçiler; yasa ile korunmayan çalışma koşulları başta olmak üzere, sağlıksız ortamlarda yaşamaya mahkum edilmeleri, ayrımcılığa maruz kalmaları, nefret söylemlerinin hedefinde olmaları, iş kazası ve meslek hastalıklarının birincil muhatabı olmalarından ötürü çok çeşitli sorun alanlarına konu olmaktadır.

Mevsimlik tarım işçilerine dair sorunların çözümü için literatürde de ifade edildiği üzere; öncelikle mevsimlik işçilerin kayıt dışılıktan kurtarılarak İş Kanunu kapsamına alınması, bunu müteakip mevcut çeşitli hukuki düzenlemelerin bir araya getirildiği açık düzenlemeler yapılması, barınma koşullarından sağlık koşullarına, eğitimden toplumsal bütünleşmeyi sağlayacak tedbirlere, hakeza ayrımcı uygulamaların yaptırıma tabi tutulmasına değin hayati nitelikteki sorun alanlarının tespiti ve bu sorunların çözümü önem arz etmektedir.

İdris BALUKEN
HDP Diyarbakır Milletvekili

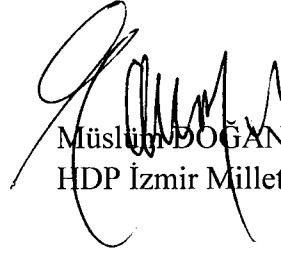
Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

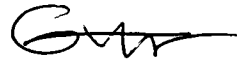
Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

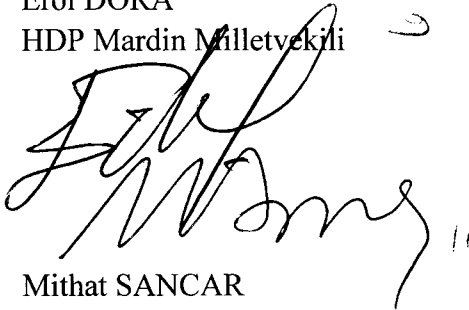

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

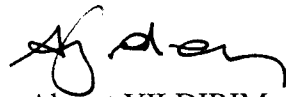
Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

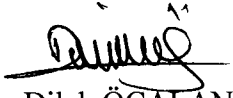
Besime KONCA
HDP Siirt Milletvekili

Ferhat ENCÜ
HDP Şırnak Milletvekili

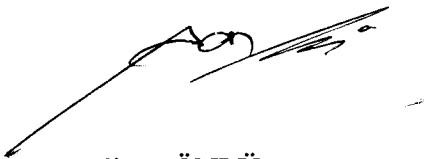
Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

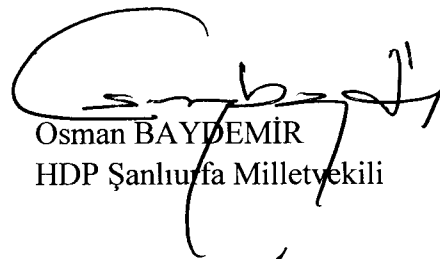
Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

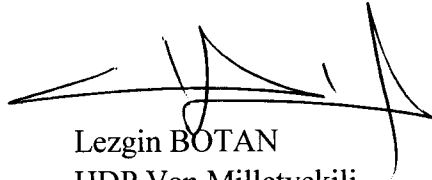
İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

Tuğba HEZER ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili